

**NAGRAJENCI PREŠERNOVEGA LITERARNEGA
NAGRADNEGA NATEČAJA
v šolskem letu 2023/24**

PRIJAZNOST

Prijazen je biti lepo, ker te imajo vsi radi in se igrajo s tabo. Prijazen je biti lepo, ker si srečen in vesel. Vesel je biti lepo, ker imaš rad vse druge ljudi in tudi oni imajo tebe radi.

Vito Kovačič, 2. c

PRIJATELJSTVO

Drevo in roža sta bila skregana. Roža je pravila: »Jaz sem lepa, ti pa grd.« Drevo je pravilo: »Jaz sem trpežno, ti pa ne.« Zato sta bila skregana. Medtem ko sta se kregala, je priletel ptiček in rekel: »Nehajta se prepirati, saj ni pomembno, kako izgledaš.« In je nadaljeval: »Drevo je ustvarjeno za plezanje, cvetlica je ustvarjena za vohanje.« Drevo in roža sta se pobotala in postala najboljša prijatelja.

Tomaj Kenda, 3. b

PRIJATELJSTVO MED MANO IN ...

Imam veliko prijateljev: Elo, Eneja, Loti, Dašo, Manco. Živo, Neli, Taido, Maksa in Žaka. A eno najbolj dragocenih mi je z Nejcem.

Nejc je moj sosed. Prijatelja sva, odkar se spomnim. On je dve leti starejši od mene. Že dolgo časa naju povezuje veliko stvari. Oba imava rada živali in naravo. Ko sem bila še majhna, sva skupaj nabirala majhne žabice in jih kopala v njihovem sodu z vodo. Vmes sva našla tudi nekaj črvov, ki sva jih dala v kozarec za kumarice. Zelo rada sva delala vragolije, a ena se ni dobro končala. Zanimalo naju je in želela sva videti, kakšna so ptičja jajca. Splezala sva na traktor in z dolgo palico tolkla po gnezdih. Ko naju je pri tem zalotila babi, sva bila oba zelo kregana.

Za svoj sedmi rojstni dan sem dobila trideset pravih piščančkov. To je bilo zame in za Nejca velik praznik. Cele ure sva se z njimi igrala in jih prevažala na vozičku. Ne vem, čigava ideja je bila, samo spomnim se, da je vsak vzel enega piščančka. Odnese sva ju v hlev, kjer je bilo vedro z vodo in sva ju okopala. Ko naju je pri tem zasačila babi, jo je skoraj kap. Piščančka je hitro vzela, ju dala nazaj pod lučko, da sta se posušila in preživela.

Pri vseh teh dogodivščinah naju je spremljala moja psička Liza. Z Nejcem se nikoli kregava in si ne govoriva grdih besed – ker lepa beseda lepo mesto najde.

Ariana Marli Mladenović, 4. b

PRIJATELJSTVO

Prvi šolski dan je. V razred smo dobili novega učenca, ki je temnopolt.

Ko je stopil v razred, smo ga vsi čudno pogledali. Usedel se je zraven mene, ni me motilo, samo nekatere punce so se hihitale. Učiteljica nam je povedala, da ga moramo najprej naučiti brati, pisati in govoriti. Bil je zelo sramežljiv. Ko mu je učiteljica rekla, naj pride k tabli, mu ni bilo prijetno.

Nekega dne sem ga vprašala, kako mu je ime, saj je že malo razumel slovensko. Povedal mi je, da mu je ime Amir. Čez nekaj mesecev sva spregovorila že kar nekaj besed, ampak moje sošolke so se še kar hihitale. Amirju je šlo hihitanje zelo na živce in bilo ga je sram. Nekega dne pri kosilu so se začeli hihitati čisto vsi in sem rekla, da naj takoj nehajo. Ni delovalo, zato sem to povedala učiteljici. Ona jih je zelo kregala, jaz pa tega sploh nisem opazila. Amirja sem iskala po celi šoli in na koncu sem ga našla v našem razredu, kjer je bral knjigo. Knjiga je bila v slovenščini in bral je že zelo dobro. Čez nekaj tednov je tudi govoril zelo dobro govoril in sva se lahko pogovarjala. Znal je tudi zelo dobro pisati.

Postala sva prijatelja. Vsak dan po pouku sva šla v park delat domačo nalogo. Ko sva jo naredila, sva se včasih potepala po parku, včasih pa po mestu. Občasno sva odšla na limonado, da bi Amir spoznal naše čudovito mesto.

Ajda Osmak, 5. b

MOČ BESEDE

Zagotovo poznate pregovor *Lepa beseda lepo mesto najde*? Poznali so ga tudi naši predniki, ki so se zavedali, kako pomembni so dobri odnosi. Napake so del življenja, kar velja tudi za dobre odnose. Vsak izmed nas jih lahko stori in vsak jih lahko tudi odpusti.

Zavedati se moramo, da imajo besede, ki jih izgovorimo, veliko moč. Če želimo graditi dober odnos, morajo biti tudi naše besede prijazne in iskrene. Vedno je dobro premisliti, preden komu izrečemo grdo besedo. Vsaka beseda, ki jo izgovorimo ali preberemo, ima velik vpliv na naše življenje. Če so naše besede iskrene, lahko samo nekaj lepih besed človeku polepša dan. Lepe besede so besede, ki osrečijo človeka, kot na primer *prijazen si, lep si ...*

Pred kratkim sem bila na teniški tekmi, kjer je deček moje starosti zaradi izgubljene točke začel vpiti na ves glas, tolči z loparjem po igrišču, zmerjati sodnico, grdo govoriti o nasprotniku, da je ta začel jokati. Vsi otroci smo bili prestrašeni. Starši so se spogledovali. Vsi gledalci so utihnili in za kratek čas so vse tekme prekinili. V dvorani je nastal nekakšen čuden, neprijeten občutek. Jaz sem se ob tem počutila zelo neprijetno. Malo me je bilo tudi strah in postala sem celo žalostna. Žal mi je bilo nasprotnika. Dečka so odstranili z igrišča in ga kaznovali s prepovedjo nadaljevanja igre. Njegov nasprotnik pa je tekmo zmagal. V dvorani je bilo spet vse mirno in otroci smo lahko nadaljevali z igro. Težke besede so besede, s katerimi lahko užalimo človeka. To so žaljivke, kot na primer *ti si čuden, ne bom se igral s tabo ...* Mislim, da je za dobre odnose vredno premisliti, kakšne besede bomo izgovorili, da ne bomo koga prizadeli. Na takšen način gradimo in vzdržujemo dobre odnose.

Lara Vrbetić, 6. a

Prvi dan šole. Hodim po potki, dež prijetno rosi. Na vsak list stopim in razmišljam. Joj, upam, da imam vse s sabo. Kaj če so se sošolci preveč spremenili? Ne, saj sem prepričana, da bodo še vedno prijazni. Oh, poglej Mio! Lepa kakor vedno. Njeni dolgi lepi lasje. In njene kristalno modre oči. Želim si biti takšna kot ona. Ima veliko prijateljev in dobre ocene. Mogoče lahko? »Ah, pusti to misel,« šepnem sama sebi. Pridem do skupine prijateljic, s katerimi se ponavadi družim. »Ojla!« vzkliknem. Vsi me samo pogledajo in nadaljujejo s pogovorom. Poskušam jih spremljati, ampak mi ravno ne gre. Zvoni zvonec in počasi se odpravimo k pouku. Vzdihnem in razmislim – kaj je bilo to?! Mogoče so samo utrujene. Pridem v razred. Tam vsa dekleta že sedijo na svojih mestih in se pripravljajo na pouk. Gledam in gledam, a nobenega prostega mesta zraven prijateljic ni. Pia sedi z Niko, Alja s Saro in Mia s Sonjo. Počasi se odvehem do proste mize. Potem pa se zgodi nekaj najlepšega – v razred stopi Zala, ki je bila že vsa leta moja dobra prijateljica, in se usede k meni. Nasmehnem se, a ona mi vrne kisel nasmešek in se obrne nazaj, da se je lahko pogovarjala z Mio. Nekaj sem čutila v grlu in ni šlo stran. Kaj je ta občutek? Zadnjo uro sem končno govorila z Zalo in ona me je poslušala. Smejali sva se in zabavali. Celu darilo mi je prinesla za prvi šolski dan. Ostala dekleta tega niso opazila. Ko je zvonilo, sva se šli skupaj preobut in na avtobus. Doma sem bila zelo vesela, cel dan sem se smejala. Naslednji dan sem tudi sama Zali nesla v šolo darilo, ki sem ga izdelala sama – mačka iz papirja. Vem, da ima Zala rada origami. Do šole sem skakljala kot zajček. Tam sem zagledala Zalo z ostalimi dekleti. Prišla sem do njih in močno objela Zalo. Ona pa me je samo odrinila in me gledala, kot da sem nekaj najbolj ogabnega na svetu. Vprašala sem jo, kaj je narobe. In ona si je drznila reči: »Ti si narobe!« Vse so se začele smehljati kot kakšne hijene. Hotela sem steči in zbežati in kričati! Ampak sem se pobrala in stekla stran. Sonja je manjkala, zato se je Zala presedla k Mii. Ignorirala sem jo in se osredotočila le nase. Bila sem besna. Ves čas so nekaj šušljale in metale papirčke ali dele radirk vame. Ne razumem. Včeraj sem se z Zalo razumela, danes pa me napada. Potem se mi je posvetilo. In me je zadelo

kot žoga pri odbojki. Vem, zakaj se tako obnaša pred to trapasto Mio in ostalimi dekleti! Želi narediti dober vtis na njih, saj so ene najpopularnejših punc na naši šoli. Veliko sem razmišljala in potem je zvonilo. Odšla sem na stranišče in se pogledala v ogledalo ter si rekla: »Jaz sem močna in lepa in Zala ni dobra prijateljica. Družila se bom z dekleti iz drugih razredov, ki so zelo prijazne in močne punce – kot jaz! Vem za Majo. Ona je super. Ja, ona pa Nuša. Z njima se bom družila med odmori in popoldne.« Bila sem zadovoljna s sabo. Nekaj v meni se je sprostilo.

Tekla sem se preobut in domov. Očetu in mami sem povedala za svoje težave in ideje. Rada govorim s starši, saj me vedno razumejo. Že isto popoldne so me odpeljali na obisk k Nuši. Imeli sva se zelo lepo.

Spet sem postala vesela. Mia, Zala in ostale me niso mogle več prizadeti, čeprav so še poskušale. Največkrat jim nisem namenila pozornosti. Zadnji oktobrski petek pa me je Zala zmerjala z mevžo. Takrat sem ji zabrusila: »Prav, ti mogoče vidiš mevžo, jaz pa, ko se pogledam v ogledalo, vidim dekle, vredno ljubezni, spoštovanja in pravih prijateljic. Adijo, Zala, srečno!« Dobila je osupel izraz. Od takrat naprej sem imela pred njo in ostalimi iz te družbe mir.

Mitra Andrejević, 7. c

MOČ BESEDE

Besede imajo moč. Kreirajo našo realnost. Določajo, kdo smo, kakšne so naše misli, ideje, kaj čutimo in kako razmišljamo ter kako nas svet sprejema. Če so pravilno izbrane, lahko naredijo veliko dobrega. Torej lahko gradijo, rušijo, lahko zdravijo, lahko ubijajo, lahko bolijo, lahko pobožajo. Pomembno je, da se zavedamo besed, ki jih uporabljamo, in moči, ki jih nosijo. Vsaka beseda nosi svojo frekvenco in energijo, zato jih je vredno skrbno izbirati. Ni pa moč le v besedah samih. Pomembni sta tudi namera, ki stoji za njimi in energija, s katero jih izrečemo ali zapišemo.

Z vami bi rada delila zgodbo Anje. Anja je trinajstletno dekle, ki hodi v osmi razred in je doživela izkušnjo, ki ji je pustila pečat v življenju. Imela je prijateljico, ki to v resnici ni bila. Anja ji je veliko zaupala, a ta je njuno prijateljstvo izdala in skrivnost povedala naprej. Ne le povedala, objavila jo je na Instagramu, da so jo vsi videli in se skupaj z ostalimi norčevali iz nje. Na takšno ponižanje Anja ni bila pripravljena in bila je prizadeta. Ni hodila v šolo. Misel na to, da bi se morala soočiti z njo, ki jo je izdala in ranila, se ji je zdela nemogoča. Po tednih joka je prišla do sklepa, da tako ne more več živeti. Pomislila je, da bi naredila samomor. Seveda je imela posledično težave tudi s starši, ki je sprva niso razumeli. Tu je imela pomembno vlogo Anjina mama, ki jo je preko pogovorov spodbujala k vrnitvi v vsakdanje življenje. Ko je ugotovila, da se Anja ne želi več vrniti v okolje, ki ji povzroča bolečine, sta skupaj poiskali novo pot. Anja se je prepisala na drugo šolo. Tam so jo sošolci in sošolke lepo sprejeli in Anja je ponovno postala nasmejana dekle. Takrat si je prijatelja našla med sošolci. Miha je bil tisti, ki se je najraje pogovarjal z njo, ji pripovedoval šale in na svet vedno gledal s pozitivne plati. Minilo pa je kar nekaj časa, preden se je Anja opogumila in zbrala dovolj moči, da se je bila pripravljena soočiti tudi s prijateljico, ki ji je vse skupaj povzročila. Le-ta je večkrat poskusila priti v stik z njo, a jo je Anja vztrajno zavračala. Ko sta se končno dobili, so bile besede odveč. Obe sta se namreč zavedali, kako lahko nepremišljena dejanja

in besede ubijajo. Žal jima je bilo, da so ubile tudi njuno prijateljstvo. Predvsem Anja takrat še ni želela obnoviti njunega prijateljstva. Morda tudi ni imela potrebe, saj si je našla okolje, kjer se je počutila vredno, cenjeno, sprejeto in bila je srečna.

Dobro bi bilo, da se zavedamo, da so besede semena, ki jih sejemo. Sejemo jih lahko na lastne vrtove in na vrtove ostalih. Prav bi bilo, da so vsa ta semena zdrava, odporna, da zrastejo v zdrave zeli in plodove. A Anjina zgodba je zgodba iz življenja in dokazuje, da v življenju ni pogosto tako. Pogosto nas ne zanima, kaj iz naših semen – besed – zraste na sosedovem vrtu, zato je na tem mestu vprašanje – kam vodi ta pot? Nekje smo skrenili. Ali imamo moč in pogum, da se vrnemo in poiščemo tisto pravo? Poskrbimo, da lepa beseda lepo mesto najde in da smo vsi prijatelji, ki se med seboj podpiramo, spodbujamo, cenimo, predvsem pa sprejemamo. Prepričana sem, da je to lahko pot, ki krepi medsebojne odnose in prijateljstva. Naj bodo zgodbe življenja drugačne, kot je bila Anjina izkušnja.

Eva Robida, 8. c

LEPA BESEDA LEPE ODNOSE NAJDE

Bil je lep sončen sobotni dan. Skupina mladih iz Kočevja smo se odpravili v Stično. Tam je bila ena izmed delavnic, v kateri je Nina povedala svojo močno, bolečo in iskreno zgodbo.

»Vse se je začelo daljnega leta 2000. Rodila sam se kot peti otrok in bila nezakonska. Oče nas je kaj kmalu zapustil in odšel z drugo žensko. Ostalo nas je pet otrok in mama sama. Prva leta je naše življenje potekalo dokaj umirjeno, a pri vstopu v šolo je prišla tista groza. Porajalo se mi je ogromno vprašanj. Kako me bodo sprejeli ostali? Ali se bodo norčevali iz mene? Moram biti do ostalih priliznjeno prijazna ali naj bom to, kar sem? Tako sem vsako leto ponosno vstopala v šolo in za mnenje ostalih mi je bilo čisto vseeno. To se je spremenilo v 9. razredu osnovne šole, ko je mama postala alkoholičarka. Ena sestra se je že dve leti nazaj odselila in si ustvarila ljubečo družino, na nas pa kar pozabila. Tako sem ostala sama z mamo alkoholičarko in s tremi starejšimi brati. Vsakih nekaj dni so prišli domov s svojimi prijatelji, ki so me žalili in govorili, da sem zavaljena navadna nesposobnica. Besede starejših fantov so me tako zelo prizadele, da sem se čisto zaprla vase. Nazadnje so me še v šoli začeli zafrkavati zaradi mame, ki je vsak dan znova iskala pijačo, da si poteši potrebo. Po čisti komi je postala brezčutna in vse okoli sebe pretepala. Bratje niso storili nič, le gledali so in bili tiho. Pomoč, h kateri sem se zatekala, sem našla le pri prijateljici Taji. Tudi nje niso sprejeli in naju izbočili iz družbe. Taja se je zavedala, da ima eno redko bolezen. Potrebovala je malo več pozornosti kot ostali. Tako se na njihovo mnenje ni kaj dosti ozirala. Živela je neomejeno življenje in se veselila prav vsake stvari. Tudi ko se je osnovna šola končala, sva ostali v stikih. Prav ona je bila tudi ena redkih, ki se je zavedala, kakšno moč imajo besede, kako težko, a pomembno, je sprejemati druge in kaj pomeni imeti pravega prijatelja. Odšla sem v srednjo šolo, kjer nisem poznala nikogar in nihče ni poznal mene. Želela sem pozabiti na preteklost, a ni in ni šlo. Ko je brat praznoval svoj 21. rojstni dan, je pripeljal množico prijateljev. Med njimi je

bilo tudi nekaj takšnih, ki so bili pri svojih dvajsetih potrebni le telesnega užitka. Bila sem tako na robu vsega, da bi kaj kmalu obupala, a nekaj me je gnalo naprej. Na tisti zabavi se je zgodila grozota, ki mi bo za vedno ostala v spominu in je nikakor ne bom pozabila. Bilo je okoli devete ure zvečer, ko mi je Žan kar naenkrat začel laskati in me prepričevati z ničvrednimi besedami. Medtem ko sem odšla na stranišče, mi je v pijačo podtaknil tabletko, ki me je omamila. Bila sem le toliko pri sebi, da sem se zavedala, da me je omamil. Omamil me je z ničvrednimi besedami, tabletko in me nato dojemal kot »stvar«, ki mu bo prinesla neskončni užitek. Tako me je tisto noč posilil. Ni razmišljal o posledicah svojih dejanj in tako sem pri svojih sedemnajstih letih zanosila. Ko tega nisem morala več skrivati, so me začeli prepričevati v splav. Stvar, ki vsako žensko zaznamuje do konca življenja. Tako sem v sedmem tednu odšla v tisto pusto stavbo, kjer sem UMORILA svojega lastnega otroka. Bilo je tako boleče, počutila sem se ničvredno in kot morilka. Ta otrok ni bil samo stvar. BIL JE ŽIV ČLOVEK. To me je dokončno potrla in zapadla sem v takšno depresijo, da se iz nje nisem pobrala štiri leta. V tem obdobju mi je najbolj pomagala Taja, ki mi je nato pri dvaindvajsetih letih predstavila Žigo. Takrat sem že pri prvem srečanju vedela, da nekaj čutim do njega. Nekaj, česar nisem do nikogar doslej. On je do mene začutil enako in postala sva par. Kljub moji boleči zgodbi me je sprejemal takšno, kot sem in me ni za nič obtoževal. Po pol leta najine veze me je zaprosil. Tako se bova naslednje leto aprila poročila. Pričakujeva tudi prvega otroka. Tako, dragi mladi, ni pomembno, kakšni ste in kakšna je vaša življenjska zgodba. Zavedajte se, da je vsakega potrebno sprejeti takšnega, kot je, tako, kot je mene sprejel Žiga. Vedite, da imajo tudi besede močan vpliv na človeka, zato pazite, kaj govorite. Pomembno pa je tudi pravo prijateljstvo, kar pomeni, da pravega prijatelja spoznaš v nesreči in da ti ta vedno stoji ob strani.«

Tako se nas je 60 mladih, ki smo poslušali Ninino zgodbo, začelo še bolj zavedati o pomenu vsega skupaj. Zapomnili si bomo tudi to, da je potrebno v življenju vedno imeti upanje, čeprav te nekateri včasih izdajo, a so ljudje, ki ti bodo stali ob strani. Tako smo iz Stične odšli vsi veseli, nasmejani in z enim sporočilom za življenje več.

Eva Gorjup, 9. b